

مذاکرات روز شنبه ۲۲ ویکشنبه ۲۳ شهر ذی القعدة الحرام دارالشورای ملی

خلاصه مذاکرات روز پنجشنبه ۲۰ و آقا میرزا طاهر قرائت کردند

آقا سید عبداللّه مجتهد - جناب سردار انعم که چند روز است از غیبت آمده‌اند و امروز که از خانه خود بیرون آمده‌اند بمجلس شرفیاب شده‌اند.

(عموم اظهار امتنان نمودند)

سردار انعم اظهار داشت که با کمال افتخار حاضریم که تفنگ بدوش گرفته در جلوی درمجلس قراولی باشم و حال هم بعد از قراولی به مجلس مشرف شدم

آقا میرزا فضلعلی آقا - از تشریف فرمائی آقا سید عبداللّه مجتهد قمی نهایت تشکر را داریم که با آن علت مزاج متحمل این همه زحمت و مشقت شده‌اند در حقیقت چشم همه بیدار ایشان روشن شد.

آقا سید عبداللّه - چشم‌حوزه اسلام بتشریف آوردن ایشان روشن است هرغالی که روی میدهد در حقیقت یک امتحانی است خداوند همه را موفق بدارد.

مستشارالدوله - بمناسبت حوادث این چند روز کار کمیسیونها بطریق افتاده خاصه خارجه چنانچه انشاء الله بزودی بمدار اولی خود خواهد برگشت و ضمناً معلوم است که هر دولتی از دول ملتی از ملل یک نوع مسلک پلنتیکی دارند و باین پلنتیک رفتار می نمایند این ایام دولت علیه ایران هم بجمده الله اذیرکت مشروطیت داخل در دعاداد دول متعنه گردیده لهذا یک پلنتیک صحیحی برای خود پیشنهاد نموده و می‌نماید که کمیسیون خارجه و کابینه وزراء باید بآن قانون و مسلک دیپلمات رفتار نمایند خاصه وزراء خیلی باید مراعات کنند در آنکه آن عبارت از سه خط اصلی صحیح است

اول حفظ استقلال ایران و استحکام اساس استقلال آن.

دویم از خطوط اصلی حسن روابط و حفظ حدود مناسبات آن با دول متجا به چنانچه با وجود جهت جامعه اسلامی بین دولتین علیتین جزئی گفتگویی بواسطه مسئله سرحدی در میان بود آنهاهم بجمده الله رفع شده و خواهند شد و خیلی جای تشکر است که دول متجا به در این اوقات در انتها درجه این مسئله را ملاحظه نموده و می‌نمایند و کمال تشکر را در این خصوص داریم.

سوم آزادی تجارت عمومی با مساوات که باید این مثلث مساوی الاضلاع طوری تشکیل یابد که خطوط آن زوایای مثلث را بهم مرتبط سازد و بعضی از خطوط است که از این سه خط اصلی متفرع و پیدا میشود که باید در کمیسیون خارجه محفوظ بماند و حالاً نمی‌توانم آنها را عرض کنم این است اجمالاً مسلک پلنتیکی ایران و اگر بعضی از اعضای پارلمان ایران با سئرا رابطه دوستی دارند این رابطه با پلنتیک جنرال دولت علیه منافات ندارد و لازم دانستم که این مسئله را عرض نمایم.

سیدالاحکما - اعتبار نامه جناب آقا میرزا

تاجر اصفهانی که از جانب تجار تبریز بوزارت متشعب شده بودند در کمیسیون انتخابات ملاحظه شده صحیح است

رئیس - حالا که اعتبارنامه ایشان تصویب شده انشاء الله مبارک است خداوند ایشان را توفیق بدهد برای خدمت بملت در کمیسیون تنفیج لوابیح قانونی قرار شد قانون‌ها خوانده شود و نیز یک روزی آقایان حجج اسلام حضور داشته باشند که در کلیه حدودات و جزا گفتگو شده مطابق قانون شرع باشند.

آقای حاجی امام جمعه - بدیهی است که کمیسیون تنفیج لوابیح قانونی اهمیت بیشتر دارد زیرا که سعادت حالیه و آتیه از اوست و تشریف آوردن یک روز آقایان حجج اسلام کفایت نمی‌کند باید قبول زحمت فرموده لافل هوفته که هر هفته دو روز که کمیسیون منعقد است تشریف فرما شوند که دیگر معظوری باقی نماند عمده کلیات است کلیات که اصلاح شد جزئیات در تحت او اصلاح خواهد شد.

آقا سید عبداللّه مجتهد - در صورتی که جناب عالی در آن کمیسیون تشریف دارید دیگر بودن ما لزومی ندارد معذراً بعضی اینکه بجهت بعضی شبهه نشود هر روزی را که معین نمایند حاضر خواهیم شد و در حقیقت مجلس وجود جناب عالی را مقننه می‌داند.

آقای حاجی امام جمعه - ما هیچوقت از وجود شریف شما دو حجج بزرگوار مستثنی نخواهیم بود باید همه وقت تشریف داشته باشید که استفاده رانی و علمی حاصل نمایم جناب حجة الاسلام آقا سید جمال انجبه اظهار داشتند که دستخطی از حضرت حجة الاسلام والمسلمین آقای حاجی میرزا حسین مدظله العالی بینده رسیدند اگر صلاح بدانند قرائت شود **آقا سید عبداللّه مجتهد** - اوامر مقدسه حضرت حجة الاسلام لازم الانعان و واجب الاعتقاد است.

رئیس - برای بنده هم دستخط فرموده‌اند **وکیلالتجار** - خوبست کمیسیونها در وقت معین خود حاضر باشند و مجلس بمسامحه ننگنرد یکی دیگر اینکه یکی از روزهای تعطیل مجلس مختص بوقلا باشد برای اینکه کارهایی که در ایام هفته در کمیسیونها گذشته حضور تمام و کلا مذاکره شود و مطالبی هم اگر خود و کلادارند مذاکره نمایند عرض دیگر اینکه وقت مجلس هم معین شود که در موقع معین حاضر شوند.

رئیس - کمیسیونها از فردا باید مشغول بکار خود باشند و مجلس هم گدائی السابق از سه ساعت بفروب مانده منعقد میشود.

وکیلالتجار - غرض مطلب دومی است **رئیس** - رای صحیحی است انشاء الله در این خصوص هم مذاکره خواهد شد.

آقا سید حسن تقی زاده - در دو هفته قبل که وزراء سابق بودند یک مطلب مذاکره شد و حق هم بود و همه نیز تصدیق کردند اما این انقلابات رخ داد و نمی‌دانم چرا از چهار ماه قبل باین طرف هر وقت این مطلب مذاکره میشود انقلاب پیدا میشود و آن مطلب فرستادن قشون است برای آذربایجان و در روزهای آخر بوزرای سابق گفته شد و همه وزراء

تصدیق کردند ولی افسوس عرض اینست نشون بانجا برود از آنجا می‌آید نمی‌دانم علت چیست و حالام باید از این وزراء جدید خواست اگر چه باز نمی‌رود و انقلاب میشود ولی لامحاله طوری باشد صبح که از خواب بیدار میشویم نشنوویم که از آنجا بانصد سوار بایشتر وارد شده.

موتمن الملك - در این مسئله گمان نمیکنم کسی مخالفت داشته باشد و باید تا کید شود که همین دوازده عشونیکه مأمور تبریز شده‌اند بروند.

رئیس - بیش از این واقعه هنده هزار تومان و کسری بقرافخانه داده شد که تفرق عازم آذربایجان شود دیگر نباید معطلی داشته باشند.

رئیس - صحیح است باید تا کید شود که همین دوروزه قشون برود.

وکیل الرعایا - چند ماده قانون در خصوص مجازات که حاج امام جمعه نوشته بودند چند روز پیش خوانده شد اگر لازم است امروز هم مجدداً خوانده شود.

رئیس - امروز که گذشت البته انشاء الله روز دیگر خوانده میشود.

وکیلالتجار - بنده عرض میکنم که آنچه مجلس تصویب کرد خوبست در روزنامه بومیه درج شود و در نزد هیئت اداره ثبت شود که فراموش نشود و تا کید کرده که زود مجری شود.

(در این موقع دستخطی از حضرت حجة الاسلام آقای حاج میرزا حسین حاج میرزا خلیل دامت برکاته بمعاون جناب آقا سید جمال انجبه در خصوص سفارش از جناب آقا شیخ محمد مهدی کرمانشاهی قرائت شد.)

(مجلس ختم گردید)

مذاکرات روز یکشنبه ۲۳ شهر ذی قعدة دارالشورای ملی

خلاصه مذاکرات روز شنبه ۲۲ و آقا میرزا طاهر قرائت کردند.

حاج میرزا علی آقا - اولاً در هر مجلس ما باید موضوع مذاکره را بدانیم که در صلاحیت آن گفتگو کنیم خوبست که مطالب و مذاکرات هر روز مجلس قبل از وقت معلوم شده و با آقایان و کلا اطلاع داده شده بدانند تا در آن خصوص مذاکره شود اگر صلاح است این مسئله قانونی شود دوم اینکه تلگرافی از طرف مجلس بشود به ولایات که همهجا تأمین شود و مردم بدانند که امورات اصلاح شده و مساکت بشوند.

سیم اینکه آن قانون وزارت داخله و دستور العمل حکام را بدمند چاپ کنند که برای حکام فرستاده شود تا بدان عمل کرده ولایات منظم شود.

نایب رئیس - آن مطلب از اول کمیسیون رئیسه متوجه شده موضوع مذاکرات را معین خواهند نمود و بمجلس قبل از وقت اظهار میشود این چند روز بواسطه این حوادث نشد انشاء الله بعداً هم ترتیب خواهد شد و قانون وزارت داخله هم داده می‌شود که چاپ شود و عمل نمایند.

(در این موقع تلگراف اصفهان که از علماء و انجمن ایالتی و سایر انجمنها و عموم تجار و غیره مخابره شده بود تراشیدند که عیناً بترجمه می‌شود)